

Bytovka s viacerými bytovými jednotkami

Udržateľné a inkluzívne mestské bývanie.

Kľúčové slová:

architektúra, komunita, spoločné priestory, mestské bývanie, udržateľnosť, byt, susedstvo

Cieľová skupina:

žiaci základnej školy
(vek 6–11 rokov)

Ciele:

Aktivita oboznamuje žiakov s konceptom bývania v bytovke. Prostredníctvom tvorby modelov budú skúmať, ako ľudia spolu žijú vo väčších domoch a ako môže dobrý dizajn podporovať komunitu, prístupnosť a udržateľnosť.

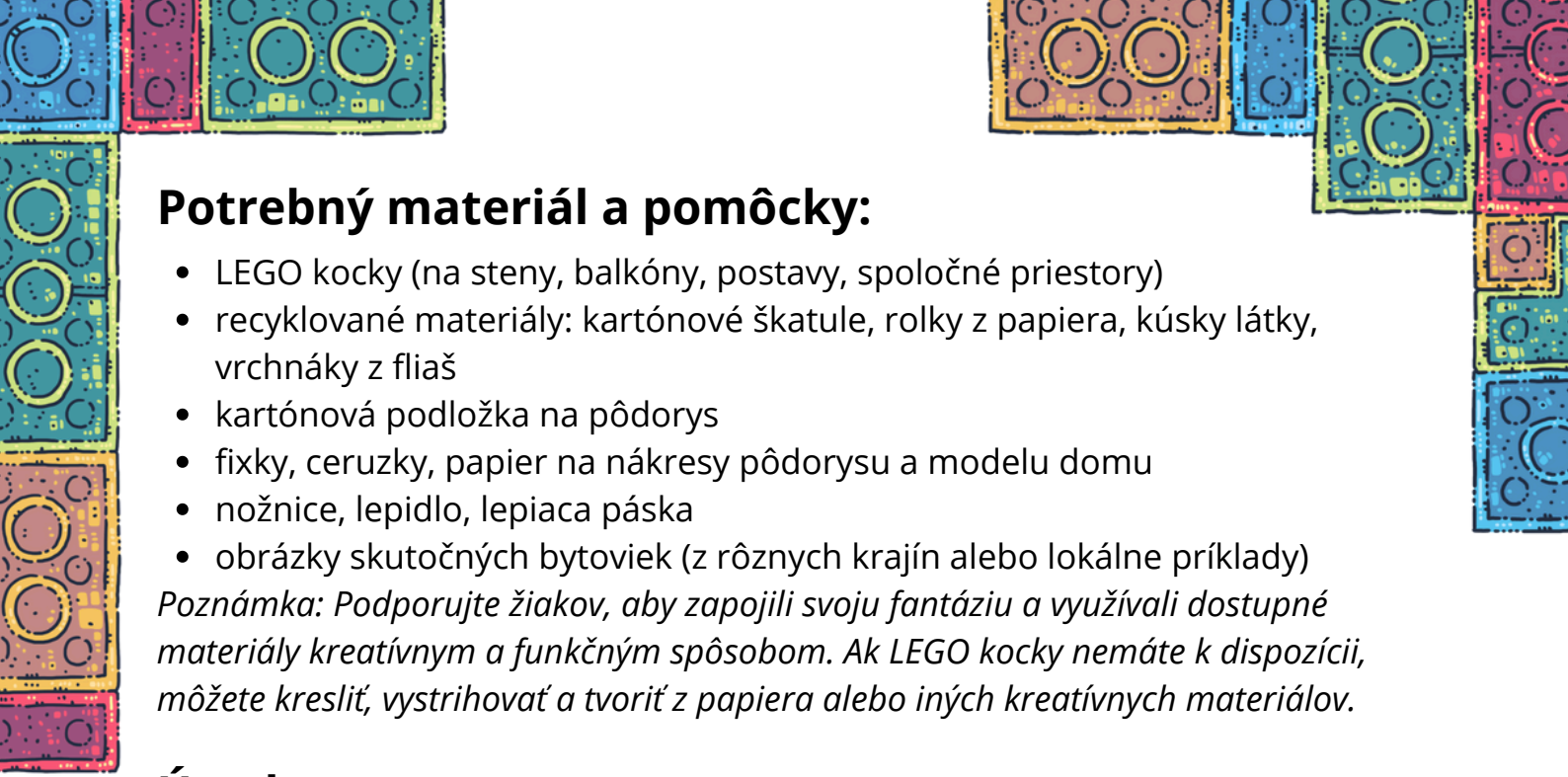
Žiaci si rozvinú priestorovú predstavivosť, tvorivosť a vnímanie komunity navrhovaním budovy, ktorá slúži rôznym typom obyvateľov – od detí po seniorov – a obsahuje spoločné priestory pre každodenný život a komunitné prepájanie.

Potrebná časová dotácia:

Dĺžka realizácie aktivity sa môže líšiť v závislosti od konkrétnej skupiny žiakov. Učiteľom odporúčame, aby prispôbili navrhované aktivity aktuálnej skupinovej dynamike, ako aj potrebám a záujmom žiakov.

V prípravnej fáze môžu učitelia využiť rôzne aktivity na predstavenie témy. Môže ísť napríklad o diskusie, videá, kreslenie, rozprávanie príbehov alebo aj exkurziu, v závislosti od veku detí a ich predchádzajúcich vedomostí.

Hlavná fáza výstavby, počas ktorej deti plánujú a stavajú svoj urbanistický prvok pomocou LEGO kociek, by spravidla nemala presiahnuť 45 až 60 minút. Táto fáza však často podnecuje ďalšiu zvedavosť a otázky, čo môže viesť k jej predĺženiu alebo k nadväzujúcim aktivitám. Podrobnejšie inštrukcie a odporúčané pedagogické prístupy pri realizácii aktivít projektu INNO-Kids nájdete v Metodickej príručke pre učiteľov.

Potrebný materiál a pomôcky:

- LEGO kocky (na steny, balkóny, postavy, spoločné priestory)
- recyklované materiály: kartónové škatule, rolky z papiera, kúsky látky, vrchnáky z fliaš
- kartónová podložka na pôdorys
- fixky, ceruzky, papier na nákresy pôdorysu a modelu domu
- nožnice, lepidlo, lepiaca páska
- obrázky skutočných bytoviek (z rôznych krajín alebo lokálne príklady)

Poznámka: Podporujte žiakov, aby zapojili svoju fantáziu a využívali dostupné materiály kreatívnym a funkčným spôsobom. Ak LEGO kocky nemáte k dispozícii, môžete kresliť, vystrihovať a tvoriť z papiera alebo iných kreatívnych materiálov.

Úvod:

Opýtajte sa: „Aké je to bývať v budove, v ktorej bývajú aj ďalší ľudia?“

Diskutujte o rôznych typoch bývania, zamerajte sa na bytovky a väčšie domy s viacerými bytmi. Preskúmajte výhody (zdieľané náklady, bezpečnosť, susedia) aj výzvy (hluk, spoločné pravidlá, súkromie).

Vysvetlite, že žiaci budú navrhovať vlastnú bytovku, ktorá bude:

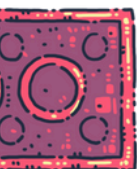
- bezpečná a prístupná pre všetky generácie,
- prepojená s prírodou a mestom,
- vybavená spoločnými priestormi, ako sú záhrada, komunitné miestnosti alebo zóny na hranie,
- postavená s ohľadom na udržateľnosť (zelené strechy, solárna energia, miesta na triedený zber odpadu).

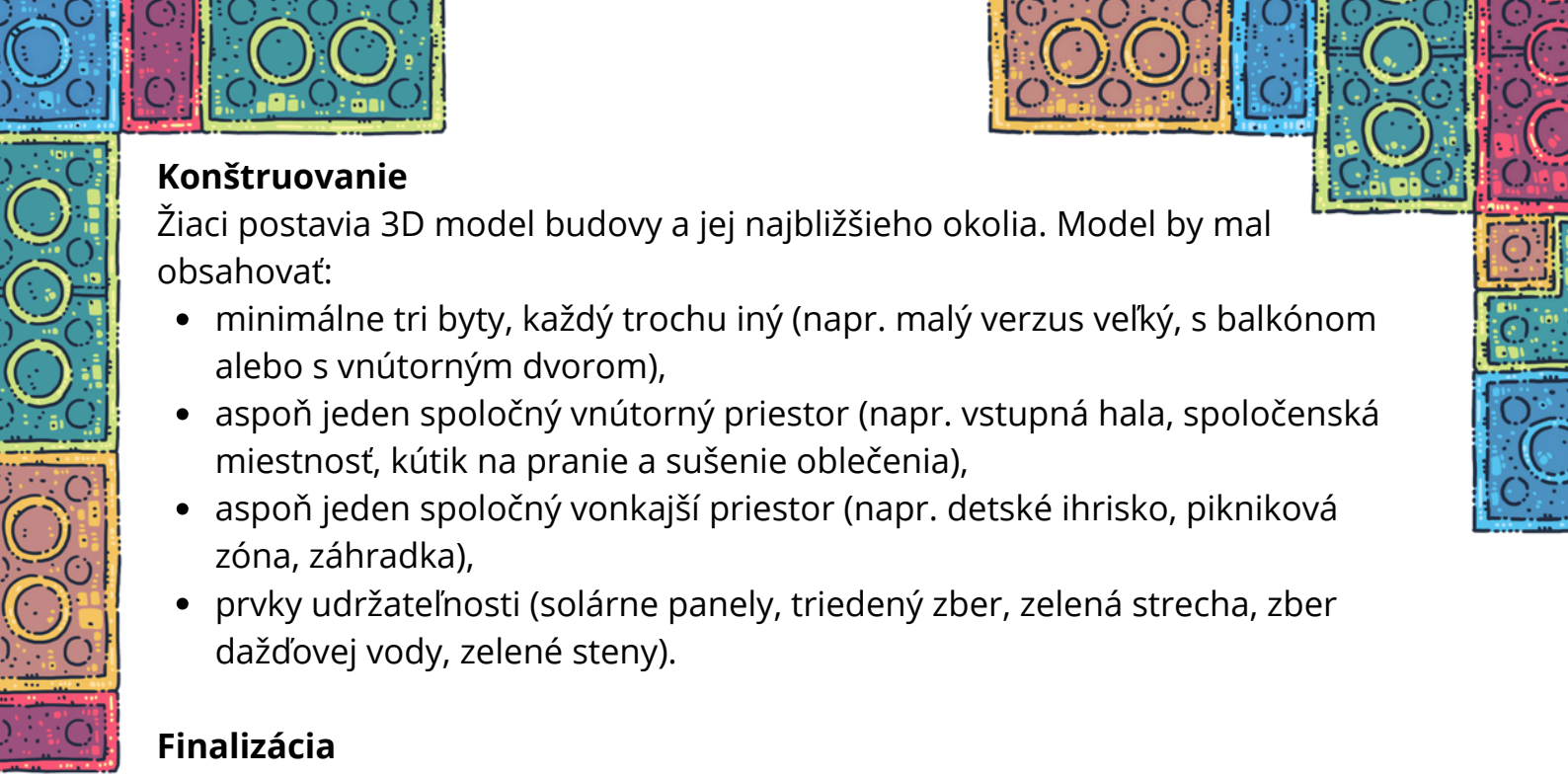
Postup:

Prípravná fáza

Žiaci v skupinách:

- nakreslia usporiadanie svojej budovy (počet poschodí, byty na poschodí, spoločné priestory),
- rozhodnú, akí obyvatelia v nej bývajú (rodiny, seniori, študenti, jednotlivci...)
- premýšľajú nad fungovaním spoločných priestorov:
 - Kde sa ľudia budú stretávať?
 - Kde sa môžu hrať deti?
 - Kde môžu susedia pestovať bylinky alebo parkovať bicykle / autá?
- naplánujú, ktoré prvky udržateľnosti chcú do svojho modelu začleniť.

Konštruovanie

Žiaci postavia 3D model budovy a jej najbližšieho okolia. Model by mal obsahovať:

- minimálne tri byty, každý trochu iný (napr. malý verzus veľký, s balkónom alebo s vnútorným dvorom),
- aspoň jeden spoločný vnútorný priestor (napr. vstupná hala, spoločenská miestnosť, kútik na pranie a sušenie oblečenia),
- aspoň jeden spoločný vonkajší priestor (napr. detské ihrisko, pikniková zóna, záhradka),
- prvky udržateľnosti (solárne panely, triedený zber, zelená strecha, zber dažďovej vody, zelené steny).

Finalizácia

Podporujte žiakov, aby sa sústredili na:

- Prístupnosť: Je v budove výťah alebo rampa? Môže sa každý voľne pohybovať?
- Pohodu a prepájanie: Kde sa susedia stretávajú alebo spolu niečo oslávia?
- Bezpečnosť: Sú schody bezpečné? Je v spoločných priestoroch svetlo?
- Starostlivosť o životné prostredie: Ako budova znižuje spotrebu energie alebo podporuje biodiverzitu?

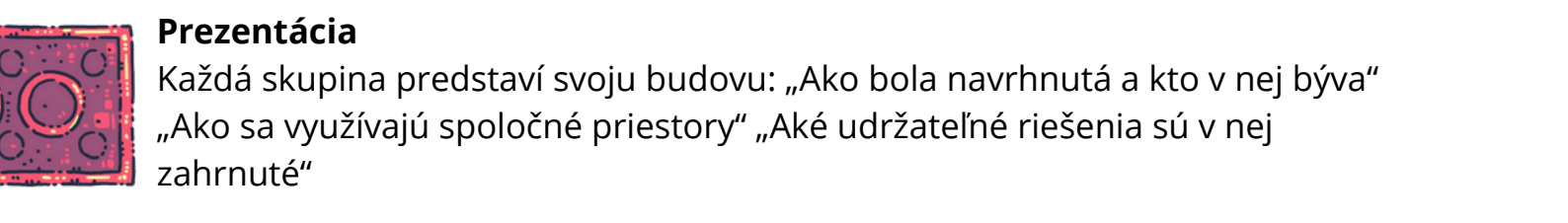
Detaily ako kvetináče, krmidlá pre vtáky, kompostér alebo oznamy na nástenke môžu podporovať budovanie vzťahov aj udržateľnosť.

Príbehy

Každá skupina vytvorí krátky príbeh o jednom alebo viacerých obyvateľoch bytovky. Príklady:

- Obyvatelia spolu sadia zeleninu.
- Nieкто prvýkrát použije rampu potom, ako bola budova upravená na bezbariérový prístup.

Príbehy rozvíjajú spoločenský rozmer mestského bývania a odrážajú empatiu, kompromis a spoluprácu.

Prezentácia

Každá skupina predstaví svoju budovu: „Ako bola navrhnutá a kto v nej býva“ „Ako sa využívajú spoločné priestory“ „Aké udržateľné riešenia sú v nej zahrnuté“

Tipy:

Opýtajte sa žiakov: „Cítili by ste sa tu ako doma?“ „Ako táto budova podporuje súkromie aj komunitu zároveň?“ „Čo by mohlo zabezpečiť, že táto budova vydrží dlhé roky bez negatívneho vplyvu na prírodu?“

Dodatočné informácie:

Prispôsobenie aktivít

Poskytnite dodatočnú podporu alebo zjednodušené inštrukcie žiakom, ktorí to potrebujú. Šikovnejším žiakom ponúknite rozširujúce úlohy, napríklad detailnejšie štúdium udržateľných postupov alebo stavbu zložitejších modelov.

Hodnotenie

Žiakov hodnotte na základe ich participácie počas diskusií a praktických aktivít. Zohľadňujte kreativitu, úsilie, spoluprácu, mieru porozumenia prejavenu v ich výsledných modeloch, kritické myslenie, schopnosť poskytovať konštruktívnu spätnú väzbu a prezentačné zručnosti.

Doplnkové aktivity

- Zorganizujte priateľské hlasovanie o kategóriách ako najinovatívnejší pôdorys, najinkluzívnejší spoločný priestor alebo najudržateľnejšia budova.
- Pozvite miestneho architekta alebo urbanistu, aby porozprával o skutočných príkladoch udržateľného bývania a komunitného života.
- Vytvorte súbor 5 domových pravidiel alebo komunitných dohôd, ktoré podporujú spravodlivosť, bezpečnosť a starostlivosť o budovu.

Súvis so vzdelávacím programom:

Aktivita prepája vzdelávacie oblasti:

- **Spoločnosť** (*spoločná zodpovednosť, rôznorodosť, ekologický dizajn, komunita, udržateľný život*)
- **Matematika** (*meranie, pôdorysy, proporcie*)
- **Umenie** (*dizajn, tvorivosť, stavba modelov*)
- **Jazyk** (*rozprávanie príbehov, diskusia, prezentačné zručnosti*)

Súvis s cieľmi udržateľnosti:

- **SDG 4:** Kvalitné vzdelávanie – žiaci sa učia prostredníctvom spolupráce, tvorivosti a úloh z reálneho života.
- **SDG 9:** Priemysel, inovácie a infraštruktúra – žiaci premýšľajú, ako navrhovať lepšie budovy pre reálne potreby.
- **SDG 11:** Udržateľné mestá a komunity – žiaci vytvárajú inkluzívne, bezpečné a odolné mestské bývanie.
- **SDG 12:** Zodpovedná spotreba a výroba – žiaci recyklujú materiály.
- **SDG 13:** Opatrenia v oblasti klímy – žiaci navrhujú spôsoby, ako znížiť environmentálny dopad prostredníctvom inteligentného stavebného dizajnu.